

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6
The 6th STOU National Research Conference

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานประกอบการอุตสาหกรรม:

กรณีศึกษา กลุ่มโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน

Factors Related to Corporate Social Responsibility Practices among Industries: A Case Study
of Industrial Group Located in the Northern Region Industrial Estate in Lamphun Province

บุญลือ ชิมบ้านไร่ (Boonlue Chimbanrai)¹ สราวุธ สุธรรมมาสา (Sahrawut Sutummasa)²

สุดาว เลิศวิสุทธิไพบูลย์ (Sudaw Lertwisuttipaiboon)³

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานประกอบการอุตสาหกรรม และ (2) รูปแบบลักษณะของกิจกรรมที่ได้กระทำในโครงการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานประกอบการอุตสาหกรรม โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสานวิธีเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพศึกษาในกลุ่มสถานประกอบการอุตสาหกรรมที่ถูกเลือกเป็นตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน จำนวน 73 แห่งโดยใช้บุคคลผู้มีหน้าที่รับผิดชอบงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานประกอบการเป็นผู้แทนให้ข้อมูล ด้วยการสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ซึ่งเป็นทั้งชนิดมีโครงสร้างและกึ่งโครงสร้างในฉบับเดียวกันซึ่งมีค่าความเชื่อถือได้ในการวัดเท่ากับ 0.78 และ 0.83 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา แล้วนำข้อมูลที่วิเคราะห์ได้มาประมวลผลแบบผสมผสาน ด้วยวิธีเทียบเคียงผลวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเพื่อพิจารณาถึงความสอดคล้องกัน ผลการวิจัยพบว่า (1) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานประกอบการอุตสาหกรรม ได้แก่ ปัจจัยภายในองค์กร คือ ก) ปัจจัยด้านการบริหารระดับองค์กร ประกอบด้วย การกำกับดูแลองค์กรที่ดี การกำหนดนโยบายและแผนงาน รวมทั้งการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจน ข) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของพนักงาน ด้วยการส่งเสริมให้พนักงานเข้ามามีส่วนร่วมด้วยความสมัครใจ ปัจจัยภายนอกองค์กร คือ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการอุตสาหกรรม และข้อกำหนดมาตรฐานสากลที่สถานประกอบการได้รับการรับรอง (2) รูปแบบลักษณะของกิจกรรมที่ได้กระทำในโครงการด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ได้แก่ กิจกรรมการบริจาคสิ่งของเพื่อการกุศลและการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ รวมทั้งการถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาชุมชนตามความถนัดและเชี่ยวชาญของสถานประกอบการ

คำสำคัญ ความรับผิดชอบต่อสังคม อุตสาหกรรม นิคมอุตสาหกรรม

¹ นักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช boonluechim@gmail.com

² รองศาสตราจารย์ ประธานกรรมการประจำสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช saravudh.sht@stou.ac.th

³ รองศาสตราจารย์ รองประธานกรรมการประจำสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
sudawler@yahoo.com

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

Abstract

The aims of this research were to study (1) the factors affecting corporate social responsibility (CSR) practices among industries; and (2) the CSR implementation situation of the industries. Mixed methods research was applied for this study that undertaken in a sample of 73 industries which recruited using the multi-stage sampling method as the unit of analysis then the employee who took responsibilities for CSR projects of such companies served as key informants. The questionnaires contained both highly structured and semi-structured questions were used with reliability coefficient of 0.78 and 0.83. respectively. Data analysis was descriptive statistics and content analysis then processed using a merged data technique and a side-by-side comparison for the merged data. The results showed that: (1) the factors related to CSR practices were both internal and external factors. The internal factors included (a) administrative factors at the organization level, namely the good governance practices, planning as well as clear CSR assignments and (b) factors related to employee participation – the encouraged employees to participate in CSR activities and all of them did so with volunteer spirit whereas the obvious external factors were legal requirements for industrial operations and the international standard, under which they had been recognized; and (2) the characteristics of almost all CSR activities included donating commodities for charity and provided public services.

Keywords: Corporate social responsibility, Industry, Industrial estate

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

บทนำ

ปัจจุบันแนวคิดในเรื่องมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility; CSR) ขององค์กรธุรกิจกำลังได้รับความสนใจจากธุรกิจทั่วโลก องค์กรธุรกิจภาคอุตสาหกรรมได้มีการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างจริงจัง สืบเนื่องมาจากปัญหาวิกฤตด้านสิ่งแวดล้อมและปัญหาแรงงานที่เกิดขึ้น จึงได้มีการแสวงหาแนวคิดและแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้เกิดความสันติและการสานความสัมพันธ์อันดีในการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยเหตุนี้องค์กรระหว่างประเทศว่าด้วยมาตรฐาน (International Organization for Standardization; ISO) จึงได้มีการกำหนดมาตรฐานว่าด้วยเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility : ISO 26000) ขึ้นมา เพื่อให้้องค์กรธุรกิจ หน่วยงานและสถานประกอบการธุรกิจทั่วโลก รวมไปถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้เพิ่มความตระหนักและเป็นการสร้างความเข้าใจในเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมให้มากขึ้น (สำนักพัฒนามาตรฐานแรงงาน 2553: 7)

สถานะภาพของการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจในประเทศไทยในปัจจุบันยังกล่าวได้ว่าเป็นระยะเริ่มต้น ซึ่งคำที่ใช้เรียกกันเมื่อกล่าวถึงกิจกรรมดังกล่าวก็คือ CSR ซึ่งแต่เดิมมาองค์กรธุรกิจมักจะแสดงออกว่าองค์กรของตนเองมีการดำเนินงานด้าน CSR ก็ด้วยการคืนกำไรให้แก่สังคมในรูปแบบของการบริจาคสาธารณกุศล การจัดกิจกรรมแบบจิตอาสา ซึ่งต่อมาก็ได้มีการพัฒนาการและมีการผสมผสานกิจกรรม CSR กับการตลาดเข้าด้วยกัน โดยนำความรู้ด้านการตลาดเข้ามาช่วยสร้างประโยชน์ต่อการดำเนินธุรกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม หรือที่เรียกว่า การตลาดเพื่อสังคม (Cause-Related marketing) เช่น การหักส่วนแบ่งจากการขาย เพื่อนำไปช่วยเหลือหรือสนับสนุนประเด็นทางสังคมหรือองค์กรสาธารณกุศล (สถาบันพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืน 2556:3)

กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีภารกิจหลักในการกำกับดูแลผู้ประกอบการอุตสาหกรรม ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นในการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการกิจการอุตสาหกรรมได้แสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสียและสังคมควบคู่ไปกับการส่งเสริมประสิทธิภาพและการเจริญเติบโตทางธุรกิจ จึงได้มีการเห็นชอบให้มีการดำเนินโครงการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมมีความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility, Development of Industrial Works : CSR-DIW) ให้ผู้ประกอบการกิจการอุตสาหกรรมสามารถนำไปปฏิบัติและพัฒนาการประกอบกิจการอุตสาหกรรมของตนเองเข้าสู่มาตรฐานสากล (ISO 26000 Social responsibility) ทั้งนี้ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการกิจการอุตสาหกรรมมีการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable development) รวมทั้งสามารถดำเนินกิจการร่วมกับชุมชนและได้การยอมรับอย่างยั่งยืน (License to operate) โดยมาตรฐาน CSR-DIW ที่กำหนดนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม และอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างหลักการด้านความรับผิดชอบต่อสังคม กับนโยบายและการดำเนินกิจกรรมของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมตามความเหมาะสมและขีดความสามารถของผู้ประกอบการ เพื่อเป้าหมายในการมุ่งสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน (มาตรฐานความรับผิดชอบต่อผู้ประกอบการอุตสาหกรรมต่อสังคม 2554 : 3)

ในการประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนยุโรป (European Commission) ว่าด้วยเรื่องเศรษฐกิจและสังคมที่ได้ให้คำจำกัดความของ CSR ไว้ว่า “A concept whereby companies integrate social and environmental concerns in their business operations and in their interaction with their stakeholders on a voluntary basis”. (Commission to the European Parliament 2011 : 6) จะเห็นได้ว่า CSR มีความหมายที่เน้นไปในเรื่อง

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

ความรับผิดชอบต่อผลกระทบที่มีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมซึ่งเกิดจากการดำเนินธุรกิจทั้งกระบวนการ ตั้งแต่การได้มาซึ่งวัตถุดิบ การแปรรูปหรือกระบวนการผลิต การใช้รวมไปจนถึงการบำบัดหรือการกำจัดทิ้ง โดยความหมายที่นักวิชาการให้ไว้มีความสอดคล้องกับแนวคิดในเรื่อง การประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในเชิงปริมาณ โดยพิจารณาถึงการใช้ทรัพยากร พลังงาน และการปลดปล่อยของเสียรูปแบบต่าง ๆ ออกมา ครอบคลุมในทุกขั้นตอนของกระบวนการผลิตสินค้า/ผลิตภัณฑ์ หรือบริการ ตั้งแต่เกิด คือการได้มาซึ่งวัตถุดิบ จนตาย คือการบำบัดหรือกำจัดทิ้ง

กระแสความนิยมในเรื่องการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ (CSR) ในประเทศไทย ผนวกกับมาตรฐานสากลว่าด้วยเรื่องมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม (ISO 26000) ที่ประกาศใช้อย่างเป็นทางการโดยกรมโรงงานอุตสาหกรรม เมื่อปี พ.ศ.2553 ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้สถานประกอบการอุตสาหกรรมต้องเร่งปรับตัวและปรับทิศทางการดำเนินธุรกิจอย่างมีความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม แต่ปัญหาที่สำคัญก็คือ องค์กรประกอบกิจการธุรกิจบางแห่งอาจยังไม่เข้าใจในบริบทของคำว่า CSR อย่างถ่องแท้ (นิภา วิริยะพิพัฒน์ 2552 : 196) และมีข้อค้นพบจากการศึกษาของสถาบันคีนันแห่งเอเชีย (2550, อ่างในนิภา วิริยะพิพัฒน์) ที่ได้ทำการศึกษาศึกษาถึงความพร้อมขององค์กรและหน่วยงานในประเทศไทย เพื่อรองรับการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม (ISO 26000) ผลการศึกษาพบว่า องค์กรธุรกิจมีความรู้และความเข้าใจไม่ตรงต่อประเด็นความรับผิดชอบต่อสังคม องค์กรธุรกิจบางแห่งยังไม่มีทิศทางและนโยบายการดำเนินงานด้าน CSR อย่างชัดเจน การออกแบบและพัฒนากิจกรรม CSR ของหน่วยงานต่างๆ ในองค์กรยังเป็นไปในลักษณะต่างคนต่างทำ โดยไม่คำนึงถึงความต้องการของสังคมอย่างแท้จริง การดำเนินกิจกรรม CSR ขององค์กรธุรกิจขนาดใหญ่และขนาดกลางยังมุ่งเน้นกิจกรรมเพื่อการกุศล สังคมสังเคราะห์ การบริจาคเงินและสิ่งของให้แก่ผู้ด้อยโอกาสในสังคมและผู้ประสบภัยพิบัติต่างๆ จนกลายเป็นหัวข้อวิพากษ์วิจารณ์จากสังคมว่า องค์กรธุรกิจจัดกิจกรรม CSR ขึ้นเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างแท้จริง หรือใช้กระแส CSR เป็นเครื่องประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ เพื่อเป็นการสร้างชื่อเสียงและภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่องค์กร

จากผลการศึกษาวิจัยและข้อความเห็นจากนักวิชาการดังกล่าวข้างต้น ได้สะท้อนให้เห็นถึงสถานะภาพการดำเนินงานด้าน CSR ขององค์กรธุรกิจในประเทศไทยปัจจุบันว่า ยังมีข้อจำกัดอีกหลายประการต่อการพัฒนาการดำเนินกิจกรรมด้าน CSR อาทิ การไม่เข้าใจในบริบทและเจตนารมณ์ของการดำเนินงาน CSR อย่างถ่องแท้ ยังมีความเข้าใจและมีแนวทางการปฏิบัติที่ไม่ตรงตามจุดมุ่งหมายตามมาตรฐาน CSR, ขาดความจริงจังและจริงจังในการดำเนินงานฯ เพราะเป็นไปเพียงเพื่อหวังภาพลักษณ์ทางการตลาดซึ่งมุ่งเน้นแต่เฉพาะผลประโยชน์เป็นตัวตั้ง ซึ่งข้อจำกัดเหล่านี้ อาจส่งผลทำให้เกิดการหยุดชะงักต่อการพัฒนางานด้าน CSR ให้มุ่งสู่การพัฒนาสังคมที่ยั่งยืนได้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่าปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ของสถานประกอบการอุตสาหกรรมและมีสถานะภาพการดำเนินงานดังกล่าวเป็นไปในลักษณะใด โดยเลือกสถานประกอบการที่ตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือจังหวัดลำพูนเป็นประชากรที่ใช้ในการศึกษา เนื่องจากมีประเภทของสถานประกอบการอุตสาหกรรมที่หลากหลายและง่ายต่อการเข้าถึงเพื่อการเก็บข้อมูลวิจัย ทั้งนี้ เพื่อนำเอาผลที่ได้จากการวิจัยนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา และส่งเสริมให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมสามารถดำเนินงานด้าน

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

CSR ได้อย่างสมบูรณ์แบบ เพื่อให้เกิดการเติบโตและพัฒนาได้อย่างยั่งยืน นำไปสู่ความสมดุลระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม สามารถอยู่ร่วมกับชุมชนได้อย่างยั่งยืน ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานประกอบการอุตสาหกรรมที่ตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จ.ลำพูน
2. เพื่อศึกษาถึงรูปแบบและลักษณะของกิจกรรมที่ได้กระทำในโครงการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานประกอบการอุตสาหกรรมที่ตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จ.ลำพูน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed-Method research) โดยออกแบบในลักษณะของ คู่ขนาน (Convergent parallel design) คือดำเนินการเก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพไปพร้อมกันในช่วงเวลาเดียวกัน (Single phase) ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ และใช้วิธีการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) การวิจัยเชิงคุณภาพ ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแยกเป็นอิสระจากกัน จากนั้นจึงนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพมาวิเคราะห์แบบผสมผสานเพื่อพิจารณาความสอดคล้องกันในขั้นตอนการสรุปและแปลผลเพื่อนำเสนอผลวิจัย

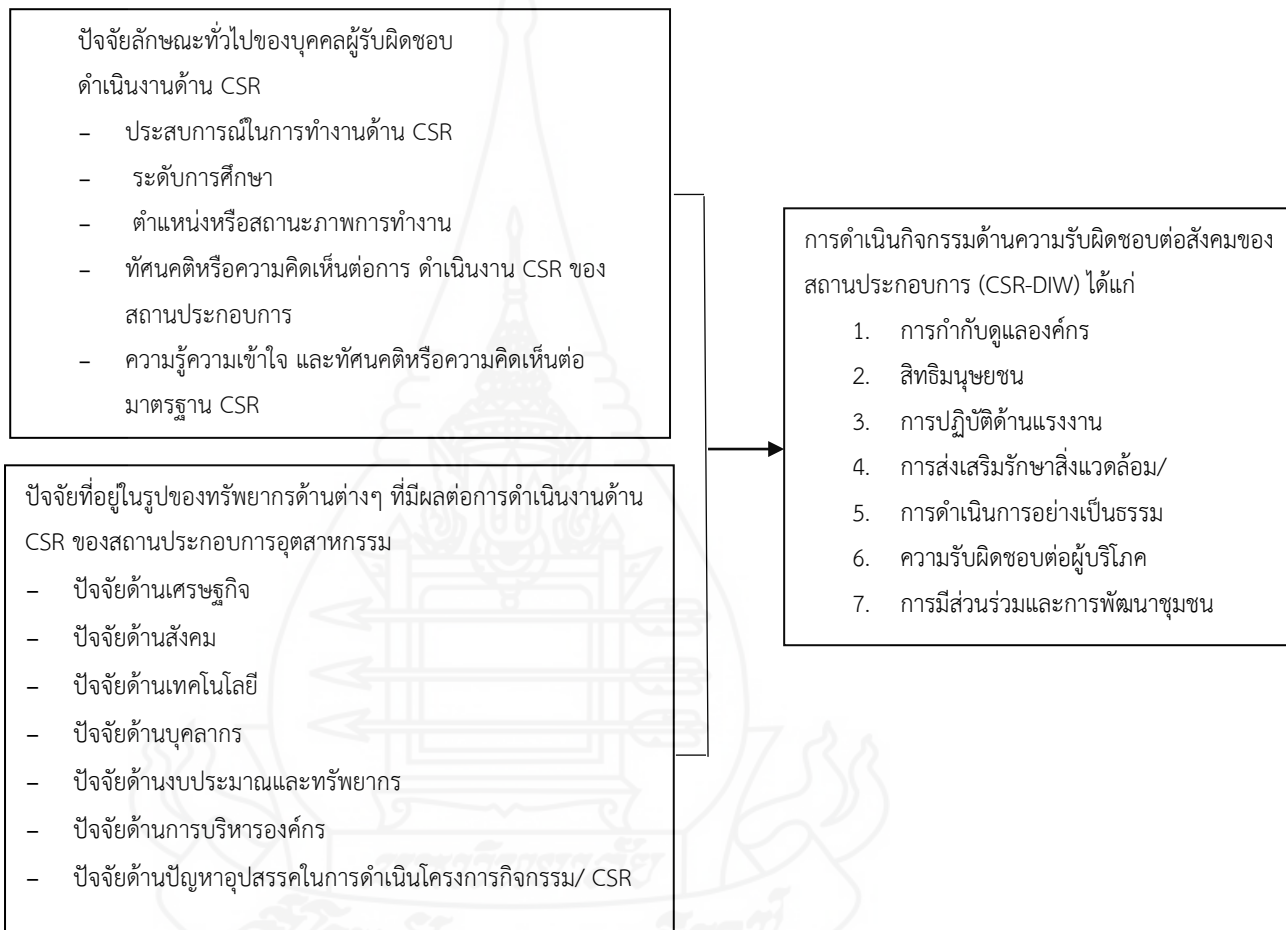
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือกลุ่มสถานประกอบการอุตสาหกรรมที่ตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือจังหวัดลำพูน ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 98 แห่งและมีความหลากหลายในประเภทของผลิตภัณฑ์ โดยใช้วิธีการสุ่มเลือกตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multiple random sampling) แล้วทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายโดยอาศัยความน่าจะเป็น (Simple random sampling) ด้วยการกำหนดหมายเลขให้แก่สถานประกอบการอุตสาหกรรมแต่ละแห่ง แล้วทำการจับฉลากหมายเลขขึ้นมา ด้วยวิธีการกำหนดขนาดตัวอย่างแบบชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportional stratified random sampling) ได้สถานประกอบการฯ จำนวนทั้งสิ้น 73 แห่ง และบุคคลผู้ทำหน้าที่เป็นประธาน/หัวหน้าคณะทำงาน (CSR Project manager) หรือเป็นคณะทำงาน CSR ของสถานประกอบการฯ แห่งนั้นๆ แห่งละ 1 คนเป็นผู้ให้ข้อมูล (Key Informants) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสัมภาษณ์ ซึ่งออกแบบให้มีทั้งชนิดที่มีโครงสร้าง (Highly structured) และกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured) รวมอยู่ในฉบับเดียวกัน ประกอบด้วย 5 ส่วน คือ (1) เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้มีหน้าที่รับผิดชอบการดำเนินงาน CSR ของสถานประกอบการฯ (2) เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้มีหน้าที่รับผิดชอบการดำเนินงานด้าน CSR ของสถานประกอบการฯ (3) เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้าน CSR ของสถานประกอบการฯ (4) เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจของผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงานด้าน CSR ของสถานประกอบการฯ และ (5) เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้รับผิดชอบดำเนินงานด้าน CSR ที่มีต่อมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมต่อสังคม แบบสัมภาษณ์ทั้งฉบับมีค่าความสอดคล้องของเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ไม่ต่ำกว่า 0.6 ทุกข้อ ในส่วนที่ (4) และ (5) มีค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.78 และ 0.83 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6 The 6th STOU National Research Conference

วิเคราะห์เชิงเนื้อหา จากนั้นจึงนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพมาประมวลผลเทียบเคียง
ผสมผสานผลลัพธ์เพื่อพิจารณาสรุปและแปลผลการวิจัย

กรอบแนวความคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1. ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ผู้รับผิดชอบดำเนินงานด้าน CSR ของสถานประกอบการ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 86.3 ส่วนใหญ่ทำงานในสถานประกอบการแห่งนี้มาแล้วมากกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.6 รองลงมาเป็นผู้ที่ทำงานมาแล้ว 16-20 ปี, 11-15 ปี และไม่เกิน 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.8 , 20.5 และ 15.1 ตามลำดับ การศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 97.3 จบชั้นปริญญาโท อีกเล็กน้อยคิดเป็นร้อยละ 2.7 ส่วนหน้าที่ความรับผิดชอบในการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ส่วนใหญ่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าโครงการหรือเป็นประธานคณะทำงาน คิดเป็นร้อยละ 63.0 และทำหน้าที่เป็นคณะทำงานอีก ร้อยละ 37.0 ในกลุ่มผู้

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงานด้าน CSR นั้นมีตำแหน่งหน้าที่ในสถานประกอบการปัจจุบัน เป็นระดับหัวหน้างานร้อยละ 50.7 เป็นระดับผู้บริหารร้อยละ 26.0 และเป็นพนักงานร้อยละ 23.3 ซึ่งมีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งปัจจุบันมากที่สุดคือ 7-9 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.8 รองลงมาเป็นระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง 1-3 ปี , 4-6 ปี และตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 23.3 , 19.2 และ 13.7 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามลักษณะทั่วไปของผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานประกอบการอุตสาหกรรม

ลักษณะทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	63	86.3
หญิง	10	13.7
ระยะเวลาทำงานในสถานประกอบการ (ปี)		
ไม่เกิน 10	11	15.1
11 - 15	15	20.5
16 - 20	21	28.8
มากกว่า 20	26	35.6
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	71	97.3
ปริญญาโท	2	2.7
หน้าที่ในการดำเนินงาน CSR		
เป็นผู้รับผิดชอบ/ประธานคณะกรรมการ	46	63.0
คณะกรรมการ	27	37.0
ตำแหน่งงานในปัจจุบัน		
พนักงาน	17	23.3
หัวหน้างาน	37	50.7
ผู้บริหาร	19	26.0
ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งปัจจุบัน (ปี)		
1 - 3	17	23.3
4 - 6	14	19.2
7 - 9	32	43.8
ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป	10	13.7

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

2. ความรู้ความเข้าใจในเรื่องมาตรฐาน CSR-DIW ของผู้มีหน้าที่รับผิดชอบต่อการดำเนินงาน CSR ของสถานประกอบการ ความรู้ความเข้าใจในเรื่องมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR-DIW) ของผู้มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินงาน CSR ของสถานประกอบการ พบว่า ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 65.8 และอีกร้อยละ 34.2 มีความรู้ในระดับสูง ดังแสดงในตารางที่ 2

เมื่อจำแนกถึงการทำหน้าที่ในการดำเนินงาน CSR รวมทั้งสถานภาพการดำรงตำแหน่งปัจจุบันในสถานประกอบการ พบว่า ผู้ทำหน้าที่เป็นประธานในการดำเนินงาน CSR ส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 76.1) ในขณะที่ผู้ทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับสูง (ร้อยละ 51.9) ส่วนสถานภาพของการดำรงตำแหน่งในสถานประกอบการและควบคู่ด้วยการทำหน้าที่ดำเนินกิจกรรมด้าน CSR ด้วย พบว่าผู้ที่มีตำแหน่งเป็นพนักงาน และหัวหน้างานส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 52.9 และ 83.8 ตามลำดับ) ส่วนผู้ที่มีตำแหน่งเป็นผู้บริหารฯ ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจ อยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 57.9) ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของระดับคะแนนความรู้ความเข้าใจในเรื่องมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR-DIW)

ระดับคะแนนความรู้ความเข้าใจ	จำนวน	ร้อยละ
มีความรู้ความเข้าใจในระดับสูง	25	34.2
มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง	48	65.8
มีความรู้ความเข้าใจในระดับต่ำ	0	0.0
ระดับคะแนนเฉลี่ย = 7.2 SD=1.3	Min = 6	Max = 9

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของผู้มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการดำเนินงานด้าน CSR ของสถานประกอบการ อุตสาหกรรม จำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจในเรื่องมาตรฐาน CSR-DIW

	ระดับคะแนนปานกลาง จำนวน (ร้อยละ)	ระดับคะแนนสูง จำนวน (ร้อยละ)
ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินงาน CSR		
การทำหน้าที่ในการดำเนินงาน CSR		
- ทำหน้าที่เป็นประธาน	35 (76.1)	11 (23.9)
- เป็นคณะกรรมการ	13 (48.1)	14 (51.9)
ปัจจุบันดำรงตำแหน่งในสถานประกอบการ		
- พนักงาน	9 (52.9)	8 (47.1)
- หัวหน้างาน	31 (83.8)	6 (16.2)
- ผู้บริหารสถานประกอบการฯ	8 (42.1)	11 (57.9)

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

3. ความคิดเห็นของผู้มีหน้าที่รับผิดชอบต่อการดำเนินงาน CSR ของสถานประกอบการที่มีต่อมาตรฐาน CSR-DIW ความคิดเห็นของผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงานด้าน CSR ของสถานประกอบการที่มีต่อมาตรฐานความรับผิดชอบต่อผู้ประกอบการอุตสาหกรรมต่อสังคม (CSR-DIW) พบว่า ทั้งหมดมีระดับความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์ที่ดี ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของระดับทัศนคติ/ความคิดเห็นผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงาน CSR ที่มีต่อมาตรฐานความรับผิดชอบต่อผู้ประกอบการอุตสาหกรรมต่อสังคม (CSR-DIW)

ระดับทัศนคติ/ความคิดเห็น	จำนวน (n = 73)	ร้อยละ
ระดับทัศนคติต่อมาตรฐาน CSR อยู่ในเกณฑ์ดี	73	100
ระดับทัศนคติต่อมาตรฐาน CSR อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง	0	0.0
ระดับทัศนคติต่อมาตรฐาน CSR อยู่ในเกณฑ์ไม่ดี	0	0.0

4. สถานะของการดำเนินงานด้าน CSR ของสถานประกอบการที่ได้กระทำเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม สถานะของการดำเนินกิจกรรม/โครงการด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ที่สถานประกอบการได้ปฏิบัติเพื่อการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคม พบว่า มีกิจกรรม 3 ใน 7 ของหัวข้อหลักตามมาตรฐานความรับผิดชอบต่อผู้ประกอบการอุตสาหกรรมต่อสังคม ที่สถานประกอบการทั้ง 73 แห่ง (ร้อยละ 100) ที่สามารถดำเนินการเหมือนกัน ได้แก่ 1) การปฏิบัติด้านแรงงาน 2) สิ่งแวดล้อม และ 3) การมีส่วนร่วมและการพัฒนาสังคม ส่วนหัวข้อหลักของมาตรฐานฯ ที่สถานประกอบการกำลังดำเนินการได้ในลำดับรองลงมา ได้แก่ หัวข้อหลักด้านการกำกับดูแลองค์กร ผู้บริโภค สิทธิมนุษยชน และการดำเนินงานอย่างเป็นธรรม คิดเป็นร้อยละ 64.4 , 58.9, 50.7, และ 27.4 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 5

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของลักษณะการดำเนินกิจกรรม CSR ของสถานประกอบการโดยจำแนกตามกรอบมาตรฐาน ความรับผิดชอบของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมต่อสังคม (CSR-DIW)

กิจกรรม / โครงการที่ดำเนินการ	ดำเนินการ		ยังไม่ดำเนินการ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1.การกำกับดูแลองค์กร	47	64.4	26	35.6
2.สิทธิมนุษยชน	37	50.7	36	49.3
3.การปฏิบัติด้านแรงงาน	73	100	0	0.0
4.สิ่งแวดล้อม	73	100	0	0.0
5.การดำเนินงานอย่างเป็นธรรม	20	27.4	53	72.6
6.ผู้บริโภค	43	58.9	30	41.1
7.การมีส่วนร่วมและการพัฒนาสังคม	73	100	0	0.0

5. รูปแบบลักษณะของการดำเนินงานกิจกรรม/โครงการ CSR ที่สถานประกอบการกำลังดำเนินการอยู่ และที่ได้ดำเนินการเสร็จสิ้นไปแล้วนั้น รูปแบบของกิจกรรมการดำเนินงานด้าน CSR ที่สถานประกอบการฯ ได้กระทำได้สามารถจำแนกออกตามหัวข้อหลักของมาตรฐาน CSR-DIW ได้ดังนี้

5.1 การกำกับดูแลองค์กร (Organizational governance) ได้แก่ การกำหนดนโยบายในด้านการดำเนินงาน CSR ของสถานประกอบการไว้เป็นลายลักษณ์อักษร การพัฒนากระบวนการบริหารจัดการวิถีชีวิตของผลิตภัณฑ์อย่างเป็นรูปธรรม การมอบหมายให้มีคณะทำงานขึ้นมาความรับผิดชอบอย่างชัดเจน การส่งเสริมและสนับสนุนให้พนักงานทุกระดับได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม/โครงการ CSR มีการประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อเป็นการทบทวนกระบวนการทำงาน และการแจ้งข่าวสารผลการดำเนินงานให้พนักงานได้ทราบ เป็นต้น

5.2 การปฏิบัติด้านสิทธิมนุษยชน (Human rights) ได้แก่ การปฏิบัติตามกฎหมาย พรบ.คุ้มครองแรงงานอย่างเคร่งครัดการจัดให้มีระบบการรักษาความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สิน การจัดการการฝึกอบรมให้ความรู้ที่จำเป็นในการปฏิบัติงานของพนักงานอย่างครอบคลุมเพื่อให้เกิดการรับรู้ถึงอันตราย และความเสี่ยงที่มีอยู่ในงาน การอำนวยความสะดวก มีมาตรการคุ้มครองการขึ้นพิจารณาเรื่องความขัดแย้ง โครงการจัดสรรโอกาสให้บุคลากรในสถานประกอบการได้ศึกษา และความก้าวหน้าในสายงานที่ปฏิบัติ เป็นต้น

5.3 การปฏิบัติด้านแรงงาน (Labour practices) ได้แก่ การปฏิบัติตามกฎหมาย พรบ.คุ้มครองแรงงานอย่างเคร่งครัด การเปิดโอกาสให้พนักงานทุกระดับได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ การกำหนดนโยบายด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อมของสถานประกอบการ การจัดซื้ออุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล (Personal Protective Equipment; PPE) ในการทำงาน โครงการฝึกอบรมด้านความปลอดภัยในการทำงานให้แก่พนักงานใหม่รวมทั้งการฝึกอบรมฟื้นฟูในกลุ่มพนักงานเก่า เป็นต้น

5.4 สิ่งแวดล้อม (Environment) ได้แก่ การปฏิบัติตามข้อบัญญัติใน พรบ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พรบ.วัตถุอันตราย และมาตรฐาน ISO 14001 อย่างเคร่งครัด โครงการฟื้นฟูและปลูกป่าเพื่อคืนความ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

เป็นธรรมชาติของป่าชายเลน รวมทั้งโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การกำหนดนโยบายด้านการป้องกันและควบคุมมลพิษจากกระบวนการผลิต โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการของเสียในชุมชน โครงการส่งเสริมการเกษตรชุมชนด้วยเทคโนโลยีเลียนแบบธรรมชาติ เพื่อลดการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช เป็นต้น

5.5 การดำเนินงานอย่างเป็นธรรม (Fair operating practices) ได้แก่ การสร้างความโปร่งใสในการบริหารจัดการองค์การ การดูแลด้านสุขภาพและความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม การเปิดโอกาสให้พนักงานเลือกสถานพยาบาลเพื่อการเข้าถึงบริการสุขภาพ เป็นต้น

5.6 การปฏิบัติต่อผู้บริโภค (Consumer issues) ได้แก่ การให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์แก่ลูกค้าอย่างถูกต้องสมบูรณ์ ครบถ้วนและชัดเจน การผลิตสินค้าที่ได้คุณภาพมาตรฐาน ปลอดภัยต่อชีวิต สุขภาพและสิ่งแวดล้อม การหลีกเลี่ยงการใช้วัตถุอันตรายที่เป็นอันตราย การให้ความสำคัญกับการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ข้อมูลผลิตภัณฑ์ที่เป็นความจริง เป็นต้น

5.7 การมีส่วนร่วมและการพัฒนาชุมชน (Community involvement and development) ได้แก่ การจัดให้มีผู้แทนของสถานประกอบการฯ เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของคณะกรรมการพัฒนาชุมชน การสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาในชุมชน การสนับสนุนงานสืบทอดประเพณีท้องถิ่น การส่งเสริมให้ผู้ด้อยโอกาสและผู้อ่อนแอในสังคม การให้การสนับสนุนการจัดงานตามชนบทประเพณีท้องถิ่นในชุมชนการพัฒนาสินค้า OTOP ในชุมชน เพื่อให้เกิดรายได้สู่ครัวเรือน เป็นต้น

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า กิจกรรมที่ทางสถานประกอบการฯ ได้ดำเนินการนอกเหนือไปจากหัวข้อกิจกรรมหลักทั้ง 7 ประการแล้ว ก็คือการดำเนินกิจกรรมในลักษณะของจิตอาสา ได้แก่ การบริจาคสิ่งของเพื่อการกุศล การถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตร รวมถึงเทคโนโลยีการฟื้นฟูสภาพแวดล้อม การบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ เป็นต้น

6. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผู้รับผิดชอบดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานประกอบการอุตสาหกรรม เป็นผู้ได้รับมอบหมายจากสถานประกอบการฯ ให้เป็นบุคคลผู้ทำหน้าที่ในการดำเนินงานด้าน CSR ของสถานประกอบการฯ และกว่าครึ่งหนึ่งของบุคคลกลุ่มนี้ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าหรือประธานคณะทำงาน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นบุคลากรเพศชาย และได้ทำงานในสถานประกอบการมาแล้วมากกว่า 15 ปี มีการศึกษาจบในระดับปริญญาตรีและมีตำแหน่งเป็นหัวหน้างานและผู้บริหารเกือบทั้งหมด

ความรู้ความเข้าใจของผู้รับผิดชอบดำเนินงานด้าน CSR ในเรื่องมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมต่อสังคม (CSR-DIW) พบว่า ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจ อยู่ในระดับปานกลางจนถึงระดับสูง โดยมีสัดส่วนอยู่ในระดับปานกลางมากกว่า ส่วนในด้านความคิดเห็นต่อมาตรฐาน CSR-DIW พบว่า ผู้รับผิดชอบงานด้าน CSR ทั้งหมด (ร้อยละ 100) มีความคิดเห็นไปในทางที่ดีต่อมาตรฐาน CSR-DIW

สถานการณ์ดำเนินงานกิจกรรม/โครงการด้าน CSR ของสถานประกอบการฯ พบว่า สถานประกอบการฯ ทุกแห่งได้มีการดำเนินงานด้าน CSR แล้ว จะแตกต่างกันไปก็ในเรื่องของความครบถ้วนในงาน/กิจกรรม และเมื่อนำกรอบมาตรฐาน CSR-DIW มาเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์จัดกลุ่มกิจกรรมที่ดำเนินการ พบว่า หัวข้อหลักของมาตรฐาน CSR-DIW ที่สถานประกอบการฯ สามารถกระทำได้ทุกแห่ง ได้แก่ การปฏิบัติด้านแรงงาน ด้านสิ่งแวดล้อม และการมีส่วนร่วมและการพัฒนาสังคม

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

7. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

7.1 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน CSR ของสถานประกอบการอุตสาหกรรม

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ความคิดเห็นของผู้รับผิดชอบการดำเนินงานด้าน CSR ที่มีต่อปัจจัยด้านเศรษฐกิจ พบว่า ความคิดเห็นที่เป็นไปในทางเดียวกันว่าโดยสรุปได้ว่า สภาพทางเศรษฐกิจมีผลต่อการดำเนินงาน CSR ของสถานประกอบการฯ มีผลต่อการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงาน CSR ทำให้สามารถดำเนินงานด้าน CSR ได้อย่างเต็มที่และเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

ปัจจัยด้านสังคม ความคิดเห็นของผู้รับผิดชอบการดำเนินงานด้าน CSR ที่มีต่อปัจจัยทางด้านสังคม พบความคิดเห็นที่เป็นไปในทางเดียวกันโดยสรุปได้ว่า ทั้งค่านิยมในสังคมไทยที่ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญที่ทำให้พนักงานส่วนใหญ่ของสถานประกอบการมีความกระตือรือร้น และเต็มใจ จริ่งใจในการเข้าร่วมกิจกรรม CSR และกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่กำหนดโดยภาครัฐ มีผลต่อการดำเนินงานด้าน CSR ของสถานประกอบการอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เนื่องจากมีสภาพบังคับ ซึ่งก็ส่งผลต่อสถานประกอบการในการที่จะนำกฎหมายและระเบียบข้อบังคับต่างๆ รวมทั้งมาตรฐานสากล (ISO) ที่เกี่ยวข้องมาใช้เป็นกรอบและแนวทางในการดำเนินงาน CSR

ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ความคิดเห็นของผู้รับผิดชอบการดำเนินงานด้าน CSR ถึงความยากง่าย - ของเทคโนโลยีที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมฯ พบว่ามีความคิดเห็นที่เป็นไปในทางเดียวกันโดยสรุปได้ว่า การเลือกใช้เทคโนโลยีในการดำเนินงานด้าน CSR ที่ง่าย และสะดวกต่อการนำไปใช้ อีกทั้งสถานประกอบการเองก็มีความถนัด และเชี่ยวชาญ จะส่งผลดีต่อการดำเนินงาน และมีผลต่อความเป็นไปได้ถึงการดำเนินงาน CSR ได้อย่างต่อเนื่อง

ปัจจัยด้านบุคลากร ความคิดเห็นต่อประเด็นความรู้ความสามารถและทักษะที่จำเป็นในการดำเนินกิจกรรม CSR พบว่า มีความคิดเห็นที่ตรงกันว่า การดำเนินงาน CSR ไม่จำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถและทักษะที่เฉพาะ เพียงแต่ขอให้มีความจริงใจในการร่วมมือกันในการดำเนินงานโดย สรุปได้ว่า บุคลากรของสถานประกอบการทุกระดับเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้เกิดความเข้มแข็งต่อการดำเนินงานด้าน CSR ของสถานประกอบการ การเข้ามามีส่วนร่วมโดยความสมัครใจของพนักงานย่อมส่งผลดีต่อการพัฒนางานด้าน CSR ของสถานประกอบการ

ปัจจัยด้านงบประมาณและทรัพยากร มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันในเรื่องของความเพียงพอ และความเหมาะสมในเรื่องการจัดสรรงบประมาณฯ ต่อการดำเนินงาน CSR ซึ่งสรุปได้ว่า ปัจจัยด้านงบประมาณ และทรัพยากร เป็นปัจจัยสำคัญที่เอื้อต่อการดำเนินงาน CSR ของสถานประกอบการให้สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มที่และคล่องตัว ไม่ส่งผลกระทบในเชิงลบต่อกระบวนการผลิตของสถานประกอบการ

ปัจจัยด้านการบริหารองค์กร ความคิดเห็นของผู้ดำเนินงาน CSR ที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์กร ทั้งในเรื่องวิสัยทัศน์และการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรม CSR ซึ่งสรุปได้ว่า การมีวิสัยทัศน์ขององค์กร การกำหนดโครงการสร้างงาน และการสร้างวัฒนธรรมองค์กร มีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้าน CSR ของสถานประกอบการ วิสัยทัศน์จะส่งผลต่อคณะทำงานตลอดจนพนักงานให้สามารถทำงานแบบมีจุดหมายร่วมกัน นำไปสู่ความร่วมมือร่วมใจ ส่งผลให้การดำเนินกิจกรรม CSR บรรลุเป้าหมายได้ในที่สุด

ในเรื่องปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน CSR พบว่า มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า การดำเนินงานด้าน CSR ยังขาดข้อมูลสนับสนุนการวางแผนการดำเนินงานในอนาคตซึ่งสามารถสรุปได้ว่า ปัญหา

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

อุปสรรคต่อการดำเนินงานด้าน CSR ยังไม่เป็นปัญหาที่ต้องวิตกเมื่อเทียบกับ ปัญหาในการพัฒนางานด้าน CSR ซึ่งยังขาดข้อมูลจากการประเมินกระทบหรือเสี่ยงสะท้อนจากผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อที่จะนำมาพัฒนาปรับปรุงให้ กิจกรรมการดำเนินงานด้าน CSR มีประสิทธิภาพและเกิดผลกระทบที่พึงปรารถนาต่อสังคม ต่อไป

ความคิดเห็นของผู้มีหน้าที่รับผิดชอบการดำเนินงาน CSR ที่มีต่อกิจกรรม โครงการ/CSR ที่ **สถานประกอบการได้ดำเนินการความคิดเห็นต่อความสำเร็จของการดำเนินงาน CSR** พบว่ามีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่าสถานประกอบการได้มีการบรรจุแผนงานกิจกรรมด้าน CSR ไว้เป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการประกอบธุรกิจของสถานประกอบการ ซึ่งในขณะเดียวกันก็ยังพบว่ามีความคิดเห็นในเชิงเสนอแนะว่าการทำงาน CSR เป็นงานหรือกิจกรรมเสริมเข้ามาไม่ใช่งานประจำ เป็นเหตุให้มีการละเลยในการรายงานผลการดำเนินงาน

ความคิดเห็นต่อมาตรฐานการดำเนินงาน CSR ว่า เป็นไปตามมาตรฐาน CSR-DIW หรือไม่ พบว่า มีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า แต่ละสถานประกอบการได้รับการรับรองมาตรฐานด้านการจัดการ อาทิ ISO19001, ISO 14001 OHSAS 18001 และมีบางสถานประกอบการได้รับการรับรอง ISO 26000 อีกทั้งยังได้รับรางวัล CSR-DIW Award และ CSR-DIW Continuous. ด้วย จึงเป็นการยืนยันได้ว่าการดำเนินงานด้านต่างๆ ตามมาตรฐาน ISO ส่งผลถึงการดำเนินงาน CSR ของสถานประกอบการด้วย

ความคิดเห็นต่อการดำเนินงาน CSR จะส่งผลต่อสถานประกอบการหรือไม่ อย่างไร พบว่ามีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทางเดียวกันว่าจะเห็นว่า การดำเนินงาน CSR นั้นจะส่งผลดีต่อสถานประกอบการทั้งในเรื่องภาพลักษณ์ของสถานประกอบการรวมทั้งผลิตภัณฑ์ สร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีต่อชุมชนโดยรอบ ได้รับการยอมรับจากสังคม อีกทั้งทำให้พนักงานรู้สึกภาคภูมิใจในองค์กร

ความคิดเห็นต่อการดำเนินงาน CSR ซึ่งจะส่งผลต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม พบว่ามีความคิดเห็นที่สอดคล้องไปในทางเดียวกันว่า การดำเนินงาน CSR ของสถานประกอบการเป็นการแสดงออกถึงความจริงใจและห่วงใยต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ช่วยแก้และลดปัญหาสังคมเช่น การให้การศึกษาด้านอาชีพ การเผยแพร่ technology และ การป้องกันปัญหายาเสพติด อีกทั้งยังเป็นการลดผลกระทบจากมลพิษในสิ่งแวดล้อม

จึงสามารถสรุปได้ว่า ความเห็นของผู้รับผิดชอบกิจกรรม CSR ต่อการดำเนินงานด้าน CSR ของสถานประกอบการ เป็นไปในทิศทางเดียวกันว่าสามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายของสถานประกอบการ ตามมาตรฐาน CSR-DIW ที่กำหนดรวมทั้งมาตรฐานสากลที่ถือปฏิบัติ ส่งผลดีต่อทั้งภาพลักษณ์ของสถานประกอบการ และเกิดประโยชน์ต่อสังคมและชุมชน

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกในกลุ่มผู้รับผิดชอบการดำเนินงานด้าน CSR ของสถานประกอบการ แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี บุคลากร งบประมาณและทรัพยากร และการบริหารองค์กร ล้วนมีส่วนสำคัญต่อการดำเนินงานด้าน CSR ของสถานประกอบการทั้งสิ้น ประเด็นสำคัญที่พบและถือว่าเป็นส่วนสำคัญในการเอื้อให้สถานประกอบการสามารถดำเนินงานด้าน CSR ได้อย่างต่อเนื่อง ได้แก่ ประเด็นการให้ความสำคัญกับกิจกรรม CSR ขององค์กรที่พร้อมจะให้การสนับสนุนทั้งทางด้านบุคลากร งบประมาณและทรัพยากร ตลอดจนการเปิดโอกาสให้พนักงานได้เข้ามามีส่วนร่วม

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

ในทัศนะหรือความเห็นของผู้รับผิดชอบการดำเนินงาน CSR โดยภาพรวมเห็นว่า การดำเนินงานด้าน CSR ของสถานประกอบการประสบความสำเร็จตามเป้าหมายและเป็นไปตามกรอบมาตรฐาน CSR-DIW อีกทั้งยังมีเครื่องมือที่ช่วยทำให้การดำเนินงานด้าน CSR ยง่ายขึ้นได้แก่ ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องและข้อกำหนดในกรอบมาตรฐานสากล (ISO) ต่างๆ ที่สถานประกอบการอุตสาหกรรมได้รับการรับรอง อีกทั้งการทำกิจกรรม CSR ยังส่งผลดีต่อทั้งสถานประกอบการเองและสังคม/สิ่งแวดล้อม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบผสมผสานเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

ผู้รับผิดชอบดำเนินงานด้าน CSR ของสถานประกอบการฯ ส่วนใหญ่เป็นบุคลากรในระดับบริหาร ทั้งระดับหัวหน้างานและผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ 50.7 และ 26.0 ตามลำดับ และในขณะเดียวกันบุคคลเหล่านี้ก็ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าหรือประธานคณะกรรมการ CSR ของสถานประกอบการ (ร้อยละ 63.0) สอดคล้องกับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่พบความคิดเห็นที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันในประเด็นของการตระหนักหรือการให้ความสำคัญต่อการดำเนินงาน CSR โดยการแต่งตั้งให้บุคลากรระดับบริหารหรือผู้นำ เข้ามารับผิดชอบเป็นหัวหน้าหรือประธานในการดำเนินงาน CSR ของสถานประกอบการฯ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับงานด้าน CSR ของผู้บริหารสถานประกอบการ รูปแบบลักษณะของการดำเนินกิจกรรม CSR ทุกหัวข้อหลักตามกรอบมาตรฐาน CSR-DIW ทุกกิจกรรมสถานประกอบการสามารถดำเนินการได้มากบ้างน้อยบ้างตามสภาพความพร้อมของสถานประกอบการ ซึ่งมีอยู่ 3 หัวข้อหลักที่พบว่าทุกสถานประกอบการได้ให้ความสำคัญในการดำเนินกิจกรรมทุกแห่ง คือ การปฏิบัติด้านแรงงาน สิ่งแวดล้อม และการมีส่วนร่วมและการพัฒนาสังคม โดยมีปัจจัยที่สนับสนุนให้สามารถดำเนินกิจกรรม CSR ได้อย่างราบรื่น ทั้งที่เป็นปัจจัยภายในองค์กรคือ การบริหารจัดการระดับองค์กร ได้แก่ ก) การกำกับดูแลองค์กรที่ดี การกำหนดนโยบายและแผนงาน รวมทั้งการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจน ข) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของพนักงาน ด้วยการส่งเสริมให้พนักงานเข้ามามีส่วนร่วมด้วยความสมัครใจ และปัจจัยภายนอกองค์กร ได้แก่ ข้อบัญญัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการอุตสาหกรรม และข้อกำหนดมาตรฐานสากล (ISO) ที่สถานประกอบการได้รับการรับรอง ส่วนรูปแบบลักษณะของกิจกรรมที่ได้กระทำกิจกรรมในโครงการด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ที่พบมากที่สุดได้แก่ กิจกรรมการบริจาคสิ่งของเพื่อการกุศลและการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ รวมทั้งการถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาชุมชนตามความถนัดและเชี่ยวชาญของสถานประกอบการ และที่สำคัญความรู้ความเข้าใจ และความคิดเห็นของผู้รับผิดชอบดำเนินงานด้าน CSR ต่อการดำเนินงานและต่อมาตรฐาน CSR-DIW ก็อยู่ในเกณฑ์ที่ดีและเป็นส่วนสำคัญต่อการสนับสนุนการดำเนินงานด้าน CSR ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

อภิปรายผลการวิจัย

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานประกอบการอุตสาหกรรม

จากผลการศึกษาปัจจัยและตัวแปรต่างๆ ที่นำมาวิเคราะห์ถึงผลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้าน CSR ของสถานประกอบการ ด้วยการวิเคราะห์ผสมผสานข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ตามกรอบแนวคิดการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของผู้รับผิดชอบต่อดำเนินงานด้าน CSR ของสถานประกอบการมีส่วนสำคัญในการเป็นผู้นำ (Leader) เนื่องจากมีตำแหน่งเป็นระดับบริหารในสถานประกอบการแห่งนั้น อีกทั้งคุณสมบัติอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นประสบการณ์ในการทำงาน ตำแหน่งหน้าที่หรือสถานภาพในการสถานประกอบการ รวมทั้งในด้านทัศนคติหรือความคิดเห็นต่อการดำเนินกิจกรรม/โครงการ CSR ของสถานประกอบการ ผู้รับผิดชอบต่อสามารถประเมินผลงานเห็นความสำเร็จของงานเป็นอย่างดี อีกทั้ง ตัวบทกฎหมายที่บังคับใช้กับสถานประกอบการอุตสาหกรรม เช่น พรบ.คุ้มครองแรงงาน พรบ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ รวมทั้งข้อกำหนดมาตรฐานสากล ISO ที่สถานประกอบการได้รับการรับรอง อาทิ ISO 9001, OHSAS 18001, ISO 14001 ก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานด้าน CSR สำเร็จได้โดยง่าย

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้าน CSR ของสถานประกอบการโดยภาพรวมแล้ว พบว่า ปัจจัยด้านการบริหารระดับองค์กร ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยภายในสถานประกอบการอุตสาหกรรม มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานด้าน CSR เป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นในด้านความสามารถในการใช้ทรัพยากรและความพร้อมในการดำเนินงานด้าน CSR ของสถานประกอบการ สภาวะทางเศรษฐกิจล้วนมีอิทธิพลต่อการดำเนินงานด้าน CSR ของสถานประกอบการ ซึ่งในความสามารถและความพร้อมของสถานประกอบการนี้มีปัจจัยที่สำคัญได้แก่ ระบบการบริหารระดับองค์กรของสถานประกอบการ เพราะเหตุผลว่าปัจจัยต่างๆ ที่พบว่ามีเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้าน CSR ไม่มากนักน้อยเหล่านั้น ล้วนต้องได้รับการพิจารณาและตัดสินใจในการให้การสนับสนุนจากผู้บริหารระดับองค์กร ทั้งสิ้น สนับสนุนแนวคิดของ พิพัฒน์ ยอดพฤติการณ์ (2555) ที่กล่าวไว้ว่า “เงื่อนไขความสำเร็จของการดำเนินงาน CSR จะต้องเกิดจากการที่ผู้บริหารเกิดความตระหนักและให้ความสำคัญต่อการสนับสนุนภารกิจด้าน CSR อย่างจริงจังและต่อเนื่อง”

นอกจากนี้ยังสอดคล้องแนวคิดของ Christine (2009) ที่กล่าวไว้ถึงการพัฒนา CSR ว่า “บทบาทของผู้บริหารสูงสุดในการนำองค์กร ผู้นำต้องสามารถสร้างความชัดเจนผ่านวิสัยทัศน์ พันธกิจ นโยบายรวมถึงต้องให้ความสำคัญและประกาศให้ทุกส่วนทุกระดับขององค์กรดำเนินการร่วมกัน และที่สำคัญคือ ต้องส่งเสริมให้มีการจัดการที่เป็นระบบโดยกำหนดเป็นกลยุทธ์ที่นำไปสู่แผนปฏิบัติการ มีการสื่อสารเพื่อเสริมความตระหนักของพนักงาน ทั่วทั้งองค์กร”

อีกประเด็นหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการดำเนินงาน CSR ของสถานประกอบการได้แก่ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของพนักงาน ซึ่งนับว่าเป็นเงื่อนไขที่สำคัญในการขับเคลื่อนกิจกรรม/โครงการ CSR ทั้งในและนอกสถานประกอบการ การเปิดโอกาสให้พนักงานได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานใดๆ ก็ตามจะทำให้เกิดความรู้สึกว่าเป็นสมาชิก (Organizational Citizenship) และยิ่งก่อให้เกิดความรู้สึกในความเป็นเจ้าของงาน/กิจกรรม

พลังของการมีส่วนร่วมของพนักงาน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาความแข็งแกร่งของคณะทำงาน ให้สามารถต่อสู้เอาชนะอุปสรรคได้อย่างดี สอดคล้องกับแนวความคิดของ พิพัฒน์ ยอดพฤติการณ์ (2555) ที่กล่าวไว้ว่า “การส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของพนักงาน เป็นเงื่อนไขสำคัญในการ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

ขับเคลื่อนกิจกรรม CSR ขององค์กร” และคุณลักษณะของคนไทยที่มีค่านิยมเรื่องการบริจาคและการมีจิตอาสาเพื่อช่วยเหลือสังคมเพราะมีความเชื่อในเรื่องที่ว่า การช่วยเหลือสังคม การบริจาคสิ่งของเพื่อการกุศล (Corporate philanthropy) คือการทำความดี อีกทั้งยังมีความรู้สึกรักภาคภูมิใจที่ได้เป็นพนักงานของสถานประกอบการที่มีภาพลักษณ์และชื่อเสียงที่ดีจากการดำเนินงาน CSR สอดคล้องกับแนวคิดของ Kotler และ Lee (2005, อ้างใน กัญญรัตน์ หงส์วรรณ, 2555) ที่ได้จำแนกประเภทกิจกรรม CSR ไว้ 7 ประเภท โดยหนึ่งในนั้น ได้แก่ การบริจาคเพื่อการกุศล (Corporate Philanthropy) คือ การช่วยเหลือปัญหาทางสังคมในรูปของการบริจาคเงินหรือวัตถุสิ่งของ

ปัจจัยภายนอกองค์กรที่สำคัญ ที่พบว่ามีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้าน CSR ได้แก่ การที่สถานประกอบการต้องปฏิบัติตามกฎหมาย และข้อกำหนดตามมาตรฐานสากล (ISO) ที่สถานประกอบการได้รับการรับรอง ซึ่งการกระทำดังกล่าวนี้ถือว่าเป็นสัญญาประชาคม (Social contract) ที่สถานประกอบการต้องปฏิบัติตามกรอบของกฎหมาย และถือว่าเป็นแสดงคุณธรรมจริยธรรมที่พึงปฏิบัติ จึงเห็นได้ว่า การดำเนินงานด้าน CSR มีข้อกำหนดกฎหมายที่เอื้อให้การดำเนินงานดำเนินไปอย่างคล่องตัว ในขณะที่ขณะเดียวกันการดำเนินงาน CSR ก็นับเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งในการแสดงให้เห็นว่าสถานประกอบการได้ดำเนินการตามกฎหมายและข้อกำหนดตามมาตรฐานสากลให้เห็นอย่างเป็นรูปธรรม

ส่วนผลสำเร็จในการดำเนินกิจกรรม/โครงการ CSR ของสถานประกอบการนั้นถ้าอ้างอิงตามประกาศกรมโรงงานอุตสาหกรรม เรื่อง มาตรฐานความรับผิดชอบของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมต่อสังคม พ.ศ.2554 แล้วพบว่าประสบผลสำเร็จถึงแม้ว่าจะยังมีบางประเด็นที่สถานประกอบการยังไม่สามารถดำเนินการได้ ซึ่งอาจเป็นเพราะบริษัทของสถานประกอบการนั้น ยังไม่เอื้อต่อการดำเนินงานก็เป็นได้

รูปแบบและลักษณะของกิจกรรมที่ได้กระทำในโครงการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานประกอบการอุตสาหกรรม

สภาพการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานประกอบการ จากการศึกษาข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า โดยแท้จริงแล้วสถานประกอบการอุตสาหกรรมทุกแห่งล้วนแต่ได้มีการดำเนินงานด้าน CSR อยู่ทั้งสิ้น จะมีข้อแตกต่างกันไปบ้างก็อยู่ในเรื่องของความเข้มข้นและความมากน้อยที่ไม่เหมือนกันในการดำเนินงาน/กิจกรรมตามหัวข้อหลักมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม CSR-DIW) สถานประกอบการบางแห่งอาจให้ความสำคัญในความรับผิดชอบต่อสังคมในบางประเด็นสูงกว่าประเด็นอื่นๆ อาจเป็นเพราะบริบทในการประกอบกิจการอุตสาหกรรมหรือกระบวนการผลิตเป็นตัวกำหนด อีกทั้งมาตรการทางด้านกฎหมายที่สถานประกอบการต้องปฏิบัติ (Legal responsibility) ก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในการกำหนดให้สถานประกอบการมีการดำเนินงานด้าน CSR โดยมีได้มองว่าเป็นภาระหรือเป็นงานที่เสริมเข้ามา ทั้งนี้เพราะสถานประกอบการต้องปฏิบัติตามกรอบของกฎหมายและข้อบังคับตามที่รัฐกำหนด ซึ่งถือว่าเป็นสัญญาประชาคม (Social contract) ที่ต้องปฏิบัติตาม รวมทั้งยังถือว่าเป็นการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมทางด้านคุณธรรมจริยธรรม (Ethical responsibility) ที่สถานประกอบการได้ปฏิบัติอย่างเป็นธรรมตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

ส่วนในเรื่องของการกระบวนการดำเนินงานด้าน CSR ของสถานประกอบการนั้น มีทั้งรูปแบบการดำเนินงาน/กิจกรรมที่เป็นไปตามกฎหมายกำหนด อาจกล่าวได้ว่าเป็นการดำเนินงานความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานประกอบการที่อยู่ในกระบวนการประกอบกิจการอุตสาหกรรมหรือกระบวนการผลิต (CSR-In Process) และอีกใน

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

รูปแบบหนึ่งคือ การดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานประกอบการ เพื่อสร้างหรือก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม-ชุมชนในด้านต่างๆ เป็นสาระณะโยชน์ ซึ่งแยกออกจากการประกอบกิจการอุตสาหกรรมหรือกระบวนการผลิต (CSR-After Process)

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน CSR ของสถานประกอบการอุตสาหกรรม ที่ชัดเจนคือ ปัจจัยภายใน ได้แก่ ปัจจัยด้านการบริหารระดับองค์กร และการมีส่วนร่วมของพนักงาน และ ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ข้อบังคับตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการอุตสาหกรรม และข้อกำหนดมาตรฐานสากล (ISO) ที่สถานประกอบการได้รับการรับรอง จากข้อค้นพบของการวิจัยจึงสามารถนำไปประยุกต์ใช้

1. เพื่อให้การพัฒนางานด้าน CSR ของสถานประกอบการอุตสาหกรรมสามารถดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรม ควรมีการพัฒนาสถานประกอบการให้มีความพร้อมโดยเฉพาะในด้านการบริหารระดับองค์กรที่เอื้อต่อการดำเนินกิจกรรม CSR

2. การดำเนินการตรวจสอบ หรือประเมินการปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการอุตสาหกรรม และข้อกำหนดมาตรฐานสากล (ISO) ควรมีการนำประเด็นหัวข้อหลักตามมาตรฐาน CSR-DIW ผสมผสานเข้าไปกับตัวชี้วัดการประเมิน

เอกสารอ้างอิง

กัญญรัตน์ หงส์วรรณ. (2555). วารสารนิเทศศาสตร์ธุรกิจบัณฑิต. 13(2), 92.

นิภา วิริยะพิพัฒน์. (2552). ก้าวทันกระแส CSR : ความพร้อมสู่มาตรฐาน ISO 26000 (Trend of CSR : Gearing towards ISO 26000). คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.(9)3, 197-198

พิพัฒน์ ยอดพฤติการณ์. (2555). CSR กับการพัฒนาที่ยั่งยืน. วารสารเศรษฐศาสตร์สุโขทัยธรรมาธิราช. 6(2), 5-9.

มาตรฐานความรับผิดชอบต่อของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมต่อสังคม. (2554). โครงการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมที่สังคมยอมรับอย่างยั่งยืน. บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) กรุงเทพมหานคร, 3-9.

วิภาดา วีระสัมฤทธิ์. (2553). ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร (CSR) ที่มีผลต่อความจงรักภักดีของลูกค้า: บริษัท แอดวานซ์อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน). วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สถาบันพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืน. (2556). ความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อความยั่งยืนขององค์กร (CSR for Corporate Sustainability) สถาบันธุรกิจเพื่อสังคม ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, กรุงเทพมหานคร.

สำนักพัฒนามาตรฐานแรงงาน. (2553). ก้าวทันกระแส CSR. วารสารแรงงานสัมพันธ์. 5, 7-20.

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

Christine A. Mallin. (2009). Corporate Social Responsibility: A Case Study Approach. Edward Elgar Publishing Limited.UK. 74-76.

Commission to the European Parliament. (2011). Communication from the Council. The European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. A renewed EU strategy 2011-14 for Corporate Social Responsibility, Brussel.

